COMMENTAAR

Tabakslobby aan de schandpaal

De longartsen Wanda de Kanter en Pauline Dekker van het Rode Kruis Ziekenhuis in Beverwijk hebben met hun digitale schandpaal een rake klap uitgedeeld aan de tabakslobby. Op een speciale website hebben zij niet alleen topmensen uit de industrie aan de schandpaal genageld, maar ook politici en bestuurders die gevoelig zijn gebleken voor de machtige tabakslobby. Het is het systeem van *naming and shaming* dat de longartsen gebruiken en dat lijkt - gezien de reacties - te werken. Politici die worden genoemd op de website, zoals oud-minister Hans Hillen (CDA) en minister Edith Schippers van Volksgezondheid (VVD), hebben zeer geïrriteerd gereageerd.

Activisten zoeken altijd de ethische en juridische grenzen op

En dat was ook de bedoeling van de longartsen, die in de dagelijkse praktijk zien welke schade roken aanricht.
De tabaksindustrie is een legale bedrijfstak, dus formeel valt producenten niets te verwijten. Dekker stelt daar echter tegenover dat - als de geneugten van de sigaret nu pas waren ontdekt - roken zeker zou zijn verboden vanwege de verslavende werking en de duidelijk aantoonbare gezondheidsproblemen waarmee gebruikers vroeg of laat te maken krijgen. Met name kinderen onder de 18 zijn erg gevoelig voor verslaving aan nicotine. Dat willen de artsen aan de kaak stellen.
Activisten zoeken altijd de grenzen op van wat juridisch en ethisch mogelijk is. Dat is in dit geval niet anders. Daar is niets op tegen. De tabakslobby is erg machtig, niet alleen in ons land, maar wereldwijd. De overheid is volgens Europese richtlijnen verplicht de banden met de tabaksindustrie inzichtelijk te maken, maar daarvan is in ons land nog niets terechtgekomen. Misschien dat de actie van de artsen daarmee een begin maakt.
Reageren? hoofdredactie@tctubantia.nl

ALARMSYSTEEM

Tweede Kamer: NL-Alert moet beter

Geen info of te laat

De berichtendienst NL-Alert moet ons snel informeren bij rampen. Maar daar komt nog weinig van terecht.

door **Niels Klaassen**

door **Jelte Posthumus**
illustratie **Mark Reijntjens**
en **Ruud Willems**

DEN HAAG – De Tweede Kamer wil van minister Ivo Opstelten (VVD, Veiligheid en Justitie) opheldering over de verschillende werkwijzen rond alarmsysteem NL-Alert in de veiligheidsregio's. Volgens SP-Tweede Kamerlid Nine Kooiman mogen er geen verschillende regels gelden rond het versturen van een bericht bij een noodsituatie. Ook is het van groot belang dat berichten na een ramp snel de wereld ingaan en de protocollen compleet zijn, stellen SP, PVV en CDA. PVV-Kamerlid Louis Bontes: „Een rampenalarm dat te laat alarmeert bij een ramp, is een wassen neus."
De Kamerleden reageren onder meer op de uitspraak van expert Ira Helsloot dat de protocollen voor het versturen van NL-Alert-berichten in veel veiligheidsregio's zo complex zijn dat het veel te veel tijd kost voordat een bericht daadwerkelijk uitgezonden wordt. CDA-Kamerlid Peter Oskam is hiervan geschrokken en wil de kwestie binnenkort aan de orde stellen in een debat met Opstelten. D66 ziet aanleiding om de veiligheidsregio's beter te laten samenwerken. Magda Berndsen: „Hieruit blijkt maar weer dat een instrument alleen werkt als er oog is voor de uiteindelijke uitvoering."
Coalitiepartij VVD benadrukt dat NL-Alert 'nog in opbouw is' en dat het een aanvulling is op bestaande informatievoorziening bij rampen en crises. „Maar duidelijk is dat er genoeg werk te doen is en er nog intensiever getest mag worden", zegt Klaas Dijkhoff. Ook de PvdA verwacht dat NL-Alert verder wordt verbeterd. „Maar snelheid alleen is niet genoeg, het moet wel betrouwbare informatie zijn", zegt Agnes Wolbert van de PvdA.
In de 25 Nederlandse veiligheidsregio's werken hulpdiensten samen bij de aanpak van grote ongelukken, rampen en crises.

NIJMEGEN – Rampen zoals de verwoestende vuurwerkramp in Enschede (2000) doen zich zelden voor, maar wanneer het toch misgaat hebben burgers niets aan het geluid van een sirene of aan het standaardadvies 'sluit ramen en deuren'. Daarover zijn de overheid en deskundigen het al jaren eens. Er is meer nodig om bij rampen mensen goed te informeren. Na jarenlang praten, verklaarde VVD-minister Ivo Opstelten (Veiligheid) begin november eindelijk de berichtenservice NL-Alert operationeel. Hierbij worden berichten via gsm-masten naar alle mobiele telefoons binnen een rampgebied verzonden, met daarin informatie over het gevaar en advies over wat mensen moeten doen. Dat op dit moment naar schatting de helft van de mobiele telefoons de berichten niet ontvangt, is niet eens het grootste manco van NL-Alert, dat inmiddels drie keer (bij branden) is ingezet. Met NL-Alert leggen burgers hun lot volgens hoogleraar besturen van veiligheid Ira Helsloot (Radboud Universiteit Nijmegen) zelfs in handen van een symbolisch systeem dat onze veiligheid zeker niet vergroot, onder andere omdat het te veel tijd kost om de berichten te verzenden.
Dat blijkt volgens hem onder andere uit de protocollen die bij de inzet van NL-Alert gehanteerd worden. Die zijn door deze krant opgevraagd bij de 25 veiligheidsregio's. Veertien daarvan stuurden vervolgens documenten. In de veiligheidsregio's werken onder andere politie, brandweer en gemeenten samen en deze organisaties zijn onder meer verantwoordelijk voor de 22 meldkamers en de inzet van NL-Alert.
De protocollen van de meeste veiligheidsregio's zijn volgens Helsloot zo complex dat het versturen van een NL-Alert veel te veel tijd kost. „Daar mag een bericht pas worden uitgezonden nadat er allerlei verschillende functionarissen bij betrokken zijn", aldus Helsloot. „Maar als er niet binnen enkele minuten een zinvol bericht verzonden wordt, heeft het geen zin meer. Dan is de giftige rookwolk al over je heen getrokken en zijn de (sociale) media je ook allang voor."
Om die reden noemt lector regie van veiligheid Menno van Duin (Hogeschool Utrecht) NL-Alert dan ook 'mosterd na de maaltijd'. Hoewel NL-Alert een landelijk

> **Het eerlijke verhaal, dat rampen niet te voorkomen zijn, wordt niet verteld**
>
> Ira Helsloot, hoogleraar Besturen van Veiligheid

De Twentsche Courant Tubantia

DIRECTIE
Directeur/uitgever: Angelina Schoonewille

REDACTIE
Hoofdredacteur: André Vis
Adjunct-hoofdredacteur: Ger Dijkstra

Hoofdkantoor:
Getfertsingel 41, 7513 GA Enschede
postbus 28, 7500 AA Enschede
tel.: 053-484 28 42 fax: 053-484 22 00
Redactie: fax: 053-484 27 06
e-mail: redactie@tctubantia.nl
Spreekuur hoofdredactie: ma. t/m do. 9.30-10.00 uur, tel.: 088-0131727,
e-mail: lezers@tctubantia.nl

ADVERTENTIEVERKOOP
tel.: 053-484 28 67 fax: 053-484 23 25
e-mail: verkoop@tctubantia.nl

PEFC
PEFC-COC-5152

GEEN KRANT ONTVANGEN?
Ga naar www.tubantia.nl/geenkrant of bel 088-013 99 70 (lokaal tarief), ma. t/m za. 08.00-11.30 uur.

LEZERSSERVICE
Voor informatie over uw abonnement, wijzigingen of opzeggingen, 088-013 99 70 (lokaal tarief). Ma. t/m vr. 08.00-17.00 uur, za. 08.00-12.00 uur, of
www.tubantia.nl/service

Opzeggen abonnement: Uiterlijk één maand voor het einde van uw betaalperiode.

De Twentsche Courant Tubantia is onderdeel van Wegener Media BV.
In het kader van de dienstverlening worden persoonsgegevens vastgelegd. De Twentsche Courant Tubantia en Wegener gebruiken gegevens van abonnees, klanten en bezoekers van de website voor de uitvoering van de (abonnee)overeenkomst en om te informeren over aanbiedingen van De Twentsche Courant Tubantia, Wegener en zorgvuldig geselecteerde partners.
Indien u geen prijs stelt op informatie, kunt u een brief je sturen naar:
Wegener Media BV.
Consumentenmarketing
Antwoordnummer 10.008, 5680 VB Best

wegener Media

Politiek en omroepen verbaasd over verandering zendernamen

DEN HAAG – In de Tweede Kamer en bij de omroepen zelf is gisteren met verwondering gereageerd op de plannen van de Nederlandse Publieke Omroep (NPO) om de zendernamen te veranderen. Nederland 1 wordt NPO 1, voor de herkenbaarheid. De Tweede Kamer vindt de wijziging weggegooid geld.
„Dit lijkt me kansloos. Hier zit niemand op te wachten", stelt CDA-Kamerlid Pieter Heerma.
VVD-Kamerlid Matthijs Huizing: „We zitten midden in de discussie over de toekomst van de Publieke Omroep. Laten we die eerst afmaken alvorens hier geld aan uit te geven." De VPRO betitelt de actie als een marketingstrategie die inhoudelijk niets voorstelt. De omroep zal de zenders dan ook met de oude namen blijven noemen in de VPRO Gids.
De NPO wil met de naamsverandering de herkenbaarheid van de programma's vergroten. Nu zijn er nog talloze verschillende namen voor de tv-netten, radiozenders en websites, variërend van Uitzending Gemist tot 3FM.
Voor de kijker en luisteraar wordt het duidelijker, zei bestuursvoorzitter Henk Hagoort van de NPO. „De link tussen Nederland 1 en Uitzending Gemist wordt nu onvoldoende gelegd. Als je straks een programma op NPO 1 hebt gemist, kijk je dat terug op npo.nl of de NPO-app op je tablet." Daarnaast denkt de publieke omroep met de wijziging beter tegenwicht te kunnen bieden aan internationale mediamerken als YouTube, Google en Apple. „Die slag dreigen we nu te verliezen."

> **Nederland 1 wordt NPO 1, voor de herkenbaarheid. De Tweede Kamer vindt de wijziging weggegooid geld**

systeem is dat bescherming moet bieden tegen rampen die zich overal kunnen voordoen, blijken de protocollen sterk te verschillen.
Zo zijn in de regio Brabant-Zuidoost alleen de burgemeesters en de voorzitter van de veiligheidsregio bevoegd om een NL-Alert in te zetten, terwijl in de iets verderop gelegen regio Zeeland de centralisten van de meldkamer dat mogen doen. In de regio Gelderland-Midden is dat in acute situaties echter een Adviseur Gevaarlijke Stoffen, terwijl die persoon in Noord- en Oost-Gelderland slechts een adviserende rol heeft. In Flevoland hebben zeker zeven verschillende functionarissen van onder meer de brandweer en de politie het mandaat, maar een multiprocesoperator, een van de bevoegde functionarissen in de regio Kennemerland, heeft Flevoland niet.
„De protocollen zijn ook duidelijk nog niet af, ze gaan alleen over de vraag wie er 'op de knop mag drukken'. Het technisch systeem is nu operationeel, maar de regio's worstelen duidelijk nog met vragen als: wie mag het onder welke omstandigheden inzetten en wat is de inhoud van de berichten?", aldus Helsloot. „Elke veiligheidsregio is het wiel aan het uitvinden. Voor mij is dat een teken dat dergelijke gelijkwaardige organisaties, zoals eerder ook al bleek bij de regionale politie, niet kunnen of willen samenwerken."
Ook over het waarschuwen van burgers via de media lopen de procedures uiteen. Zo heeft Gelderland-Midden als enige vastgelegd dat er elke 30 minuten een update over de ramp wordt doorgegeven aan de lokale omroep.
De belangrijkste kritiek van Helsloot betreft het feit dat de overheidscommunicatie bij rampen, ook het nieuwe NL-Alert, nog steeds inhoudsloos is. Niettemin zou NL-Alert volgens minister Opstelten burgers die gevaar lopen van betere informatie moeten voorzien dan tot op heden het geval was. „Maar we komen nog steeds niet verder dan het niveau 'sluit deuren en ramen'", vertelt Helsloot.
„Vanwege de angst dat de burger niet zou kunnen omgaan met een heldere boodschap van gevaar. Het eerlijke verhaal, dat rampen niet te voorkomen zijn, durven we niet te vertellen. En zonder een werkelijke boodschap en protocollen die het mandaat voor de communicatie met burgers aan de leidinggevende ter plaatse geven, is NL-Alert slechts een symbolische vorm van rampenbestrijding."
Opstelten ging gisteren niet in op de kritiek dat NL-Alert te veel tijd kost. Wel gaf hij onder meer aan dat de inhoud van de berichten 'nu vorm moet krijgen'.

'Megaboete voor voedselfraude'

door **Chris Halkes**

DEN HAAG – De Consumentenbond wil dat de overheid 'afschrikwekkende boetes' invoert tegen voedselfraude. Ze denkt daarbij aan bedragen die gerelateerd zijn aan de omzet van de frauderende bedrijven.

De huidige boetes zijn volgens de bond te laag om grotere bedrijven ervan te weerhouden te sjoemelen met voedingsmiddelen en etiketten.
De hogere bestraffing is een van de zeven maatregelen die de Consumentenbond eist van bewindslieden en Kamerleden om voedselfraude voortvarender aan te pakken. In een artikel over voedselveiligheid dat komende zaterdag wordt gepubliceerd in de weekendbijlage Spectrum van deze krant, stelt de Consumentenbond dat het toezicht op de voedselsector namelijk al jaren tekortschiet.
„Het vertrouwen van consumenten in hun voedsel krijgt steeds weer een gigantische knauw", zegt directeur Bart Combée van de Consumentenbond. „Wij trekken keer op keer aan de bel, maar de overheid vindt bezuinigen op de controledienst NVWA belangrijker. Dat is nu een tandenloze tijger die nauwelijks communiceert. Consumenten moeten uit de media vernemen dat producten uit de schappen zijn gehaald, maar op de website van de NVWA is daarover dan niets te vinden."
Terugdraaien van de bezuinigingen op de NVWA en betere communicatie zijn dan ook twee andere eisen van de Consumentenbond. Verder wil zij een zwarte lijst van overtreders, kortere en transparante voedselketens, verplichte etikettering met landen van herkomst van vis, vlees en visproducten en verplichte controles op echtheid van producten door winkels en fabrikanten.
Los van de grote schandalen van de afgelopen jaren, ziet de Consumentenbond veelvuldig gesjoemel met voedsel en etiketten. Zo bleek dat (zonder vermelding) water werd toegevoegd aan kipfilet, ham, zalm en paling. Ook plakten fabrikanten stukken vlees aan elkaar zonder op het etiket te vermelden dat het plakvlees was.
Morgen vergadert de Tweede Kamer met minister Schippers (Volksgezondheid) en staatssecretaris Dijksma (Economische Zaken) over voedselfraude. De Consumentenbond roept consumenten op om in aanloop naar dat debat de zeven door haar verlangde maatregelen rond te twitteren om de bewindslieden en Kamerleden onder druk te zetten.

DEN HAAG

Geen herkeuring van ADHD'ers

Mensen met ADHD hoeven zich voortaan niet opnieuw medisch te laten keuren als ze hun rijbewijs willen vernieuwen.
Dat heeft minister Melanie Schultz van Haegen van Infrastructuur gisteren besloten na een advies van de Gezondheidsraad. „Dat betekent voor mensen met ADHD dat het verlengen van een rijbewijs minder ingewikkeld wordt en minder geld kost", stelt de minister. Mogelijk gaat de maatregel nog voor de zomer in.
De gezondheidsraad stelt dat het risico op ongelukken vermindert naarmate de bestuurder meer rijervaring opdoet en bovendien neemt ADHD niet in ernst toe. Wel moeten mensen met deze aandachtsstoornis bij het aanvragen van het eerste rijbewijs worden gekeurd.

ROTTERDAM

16 jaar geëist na overval op woning

Tegen een 21-jarige man is gisterochtend voor de rechtbank in Rotterdam 16 jaar gevangenisstraf geëist. De officier van justitie acht bewezen dat hij verantwoordelijk is voor de dood van de 81-jarige Leendert van Groningen bij een woningoverval in Capelle aan den IJssel met Pasen vorig jaar.

ZAANDAM

School Zaandam geeft les in Chinees

Scholieren van het Sint Michaël College in Zaandam kunnen vanaf komend schooljaar Chinees leren. De Chinese taal en cultuur zijn vanaf dan een keuzevak voor leerlingen van het eerste en tweede jaar, zo maakte de middelbare school voor havo en vwo gisteren bekend.

Armin van Buuren foto ANP

AMSTERDAM

Van Buuren treedt op voor koning

Dj Armin van Buuren draait op 30 april op de kop van het Java-eiland in Amsterdam voor de nieuwe koning en koningin. Hij treedt samen op met het Koninklijk Concertgebouworkest tijdens de koningsvaart in de avond. Dat liet een woordvoerster van het Concertgebouworkest gisteren weten.